

آینه

کیتان

کلاهی که در ژنوبو داشتند در وین گذاشتند!

● **حسین شریعتمداری:** «سند وین» با تصویب قطع‌نامه شورای امنیت، قطعی و الزام‌آور می‌شود و مهلت دوهفته‌ای برای بررسی مفاد آن از سوی مجلس شورای اسلامی و با شورای عالی امنیت ملی کشورمان، کمترین تأثیری در قبول یا رد آن نخواهد داشت، توضیح آن که اگر مجلس شورای اسلامی با شورای عالی امنیت بعد از بررسی متن توافق وین به این نتیجه برسند که بخش‌هایی از آن با منافع ملی کشورمان در تعارض است و یا در آن، خطوط قرمز اعلام‌شده از سوی ایران رعایت نشده است، نتیجه این بررسی با عرض پوزش فقط برای ثبت در تاریخ ارزش دارد و در تغییر متن و انطباق آن با خواسته‌ها و مواضع ایران اسلامی کمترین تأثیری نخواهد داشت چرا که با تصویب قطع‌نامه شورای امنیت و قبل از انجام این بررسی‌ها، متن توافق وین الزام‌آور شده و مفاد آن از سوی کشورمان پذیرفته‌شده تلقی می‌شود! برخی از مسئولان محترم کشورمان در اظهارنظرهای رسمی خود از قطع‌نامه فصل هفتمی شورای امنیت سازمان ملل که قرار است امروز به تصویب برسد با عنوان «یک دستاورد»؛ یاد می‌کنند و از جمله اعلام می‌دارند با تصویب این قطع‌نامه اولاً؛ تمامی قطع‌نامه‌های قبلی شورای امنیت که علیه فعالیت هسته‌ای ایران صادر شده است، لغو می‌شود و ثانیاً؛ این قطع‌نامه انجام تعهدات حریف در توافق وین را تضمین می‌کند و… که در این باره باید گفت؛ الف: برخلاف آنچه دوستان عزیزمان مطرح می‌کنند، قطع‌نامه‌های قبلی لغو نمی‌شوند، بلکه مفاد آنها در قطع‌نامه اخیر شورای امنیت جای‌گرفته و تجمیع می‌شود. ب: جمهوری اسلامی ایران هیچ یک از قطع‌نامه‌های قبلی شورای امنیت سازمان ملل را نپذیرفته و آنها را غیرقانونی اعلام کرده‌بود و برای اثبات نظر خود نیز دلایل و شواهد محکم و مستندی داشت، اما قطع‌نامه اخیر را پذیرفته است، بنابراین، برخلاف تصور با تلقی دوستانمان، قطع‌نامه‌های قبلی نه فقط لغو نمی‌شوند، بلکه با تجمیع در قطع‌نامه اخیر به قوت خود باقی خواهند ماند، با این تفاوت که تاکنون قطع‌نامه‌های یادشده را غیرقانونی می‌دانستیم ولی در حالت جدید بر قانونی! و لازم‌الاجرا بودن آنها مهر تأیید زده‌ایم!

اعتراض

رفراندام، بهترین شیوه رد تصویب توافق وین است
● **عباس عبدی:** اصل ۵۹ قانون اساسی مقرر می‌دارد که: در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ممکن است اعمال قوه مقننه از راه همه‌پرسی و مراجعه مستقیم به آرای مردم صورت گیرد. درخواست مراجعه به آرای عمومی باید به تصویب دوسوم مجموع نمایندگان مجلس برسد. پرسشی که پیش می‌آید این است که آیا در این سی‌وشش سال گذشته هیچگاه نیازی به استفاده از این اصل نبوده؟ آیا این اصل از ابتدا بیهوده تصویب شده است؟ به نظر می‌رسد که نه‌تنها این اصل بیهوده تصویب نشده، بلکه چه‌بسا در این چند دهه نیز زمینه‌هایی برای مراجعه به آرای عمومی وجود داشته که متأسفانه انجام نشده است، مثل اتخاذ برخی سیاست‌های اقتصادی یا بحث هدفمندی و… که اگر با مراجعه به آرای عمومی انجام می‌شد… اعتبار و قدرت اجرایی بهتری پیدا می‌کرد. در هر حال گذشته، گذشته است؛ ولی اکنون می‌توان یکی از مهم‌ترین تصمیمات چند دهه گذشته در ایران را به معرض داوری و تصمیم افکار عمومی قرار داد.

چیزی بدادید و باز هم چیزی بدادید!

● **غلامرضا صادقیان:** خوشحالی زایدالوصف برخی جناح‌های سیاسی از آنچه که حتی رئیس‌جمهور نام توافق بر آن نمی‌گذارد و آن را «یک بیانیه به امید توافق در دو ماه آینده» می‌داند، چند روز پس از ۲۳ تیر از طرف غربی با مطالبات و اظهارات تحقیرآمیز همراه بوده است. کامرون، نخست‌وزیر انگلیس، هاماند، وزیر خارجه‌اش و برخی سخنگوهای امریکایی از جمله این تحقیرکنندگان بوده‌اند. البته «تحقیر غیر» شیوه کبرآمیز اروپا و امریکا از گذشته تاکنون است و لذا می‌توان با برخورد غرورآمیز داخلی از آثار روانی آن بر جامعه‌کم کرد، اما اگر برخی گروه‌های سیاسی داخلی حامی دولت زیر بار مقابله غرورآمیز با تهدیدهای اروپایی و امریکایی در لفظ و عمل نروند، بازی دوسر باخت را دنبال کرده‌اند، یعنی هم در ایجاد زمینه تحریم‌های گسترده علیه ایران خوب بازی کرده‌اند و هم در فضای سکوت و سکون مقابل تهدیدها و تحقیر، بازی خود را کامل کرده‌اند. به همین خاطر از گروه‌های سیاسی حامی دولت انتظار می‌رود در معامله با غرب لاقول بده‌بستان کنند، یعنی چیزی بدهند و چیزی بستانند و نه چیزی بدهند و باز هم چیزی بدهند. «پیشنهاد تحریم گسترده ایران به غرب» پیشنهادی از داخل ایران بود و نگارنده شاهد زنده یکی از این پیشنهادات بوده است. اگرچه اکنون و پس از سخت‌شدن کار اداره مملکت با تحریم‌ها، تلاش بسیاری برای مخفی‌کردن مقصران اصلی می‌شود اما پیش از روی کارآمدن دولت یازدهم، حرف اصلی گروه‌های سیاسی دورمانده از قدرت با کشور‌های غربی که به زبان‌های مختلف بیان می‌شد، تحریم گسترده ایران برای تسلیم و به زانو درآوردن دولت وقت و در واقع نظام بود.

مذاکرات هسته‌ای ایران و کشورهای موسوم به ۵+۱ بعد از ۱۲ سال پایان یافت. مذاکراتی که در کنار اخبار اصلی که در رسانه‌ها منتشر می‌شد، رازهای بسیاری داشت که دیپلمات‌ها سعی می‌کردند به رسانه‌ها درز پیدا نکند و تلاش داشتند آن را مخفی نگه دارند، اما گاهی تلاش‌هایشان به نتیجه نمی‌رسید. دور آخر این مذاکرات که ۱۹ روز به طول انجامید، نیز «راز» کم نداشت، که به‌دلیل تأثیرنگذاشتن بر مذاکره با یازگو نمی‌شد یا آنکه نیمی از ماجرا بازگو شد. اما اکنون که مذاکرات به پایان رسیده، می‌توانیم برخی از این رازها را که منابع خبری با «شرق» در میان گذاشته‌اند، بازگو کنیم.

شایعه توافق

در دو هفته مذاکره، بسیاری می‌پرسیدند آخرش چه می‌شود؟ توافق می‌کنند یا نه؟ اگرچه بسیاری از شواهد نشان‌دهنده این بود که این دور از مذاکرات با سرعت و چالاکی زیادی انجام می‌شود و امکان دستیابی به توافق، بسیار بیشتر از دوره‌های قبلی مذاکره است، ولی مذاکره‌کنندگان تأکید داشتند تا همه موضوعات حل نشود به هیچ توافقی دست نمی‌یابیم و حتی یک گام مانده به توافق و باقی‌ماندن تنها یک موضوع را هم برهم‌زننده توافق می‌دانستند. همین‌ها موجب می‌شد که هیچ‌کس نتواند وضعیت را پیش‌بینی کند. چندیبار تمديد مذاکره همین موضوع را نشان می‌داد. خبرنگاران چندین‌بار مجبور شدند زمان پرواز برگشت‌شان را تغییر دهند و هتل‌هایشان را تحویل داده و دوباره جای دیگری اقامت کنند. حتی تیم‌های کارشناسی هم مجبور به تغییر محل اقامت شدند. اما پیام‌های تلگرامی و وایسری و فیس‌بوکی و آنچه بین مردم ایران می‌گذشت چیز دیگری بود؛ هم‌زمانی چند مناسبت با روزهای مذاکره (شب‌های قدر و روز قدس) موجب این شایعه در بین مردم و کاربران شبکه‌های اجتماعی شده بود که «توافق صورت گرفته، ولی اعلام آن به بعد از این مناسبت‌ها موکول شده». در حالی که این شایعه از اساس بی‌بایه بود. تا روز آخر مذاکره، اخبار موثق و آمدورفت وزرا و ساست‌های بیابنی کار کارشناسی معاونان بر سر تدوین متن نشان می‌داد توافقی صورت نگرفته است. به‌علاوه آنکه حضور صدها خبرنگار خارجی در کنار خبرنگاران ایرانی نیز امکان مخفی‌ماندن توافق را غیرممکن می‌کرد. این شایعات که بین مردم می‌چرخید و اخبار آن نیز به‌خبر نگارانی که از محل مذاکرات اخبار را دنبال می‌کردیم می‌رسید، موجبات تعجب و شگفتی و ناراحتی‌مان را فراهم می‌آورد.

توافق به ساعت ۲۳

به‌گفته جواد ظریف، رئیس تیم مذاکره‌کننده ایران، مذاکره‌کنندگان حدود ساعت ۲۳ دوشنبه (۱۳ جولای، ۲۲ تیر) به توافق کلی رسیدند و بعد از آن معاونان برای تکمیل متن وارد کار شدند. معاونان نیز تا حدود ساعت سه‌ونیم صبح روی متن کار کردند. بالاخره انجام توافق ساعات ابتدایی روز سه‌شنبه اعلام شد.

آماده‌باش

دوشنبه (۲۲ تیر) حوالی ساعت ۲۲ به وقت وین بود که خبرنگاران که به هتل‌هایشان رفته بودند، از سوی هیأت‌های مذاکره‌کننده به خیمه خبرنگاران فراخوانده شدند. احتمال دستیابی و اعلام توافق در نیمه‌شب زیاد شده بود. چراغ‌های اتاق مذاکره روشن بود و همه هیأت‌ها در حال کار روی متن‌های آماده‌شده و مطابقت‌دادن ترجمه‌های فارسی و انگلیسی آن با هم بودند. سرگنی لاوروف و لوران فابیوس، وزیران خارجه روسیه و فرانسه، اصرار داشتند کار همان شب تمام شود. لاوروف مسافر ازبکستان بود و فابیوس باید به جشن روز انقلاب فرانسه می‌رسید. حوالی نیمه‌شب بود که یکباره لاوروف بدون اظهارنظری هتل را ترک کرد. دلیل ترک قصر کوپورگ از سوی او نیز رازی بود؛ او اصرار داشت جریان مذاکرات آن شب تمام شود اما به دلیل حجم کار باقی‌مانده و هماهنگی بین متن و ضmann و آخرین تنظیمات قطع‌نامه شورای امنیت، این کار شدنی نبود. از همین‌رو، وزرا برای استراحت رفتند اما معاونان بیدار مانده و در چند ساعت باقی‌مانده، کار را تمام کردند. این‌گونه بود که اعلام توافق براساس میل لاوروف و فابیوس پیش نفت و به صبح سه‌شنبه موکول شد.

در هوایما و در مسیر بازگشت از وین به ایران، از جواد ظریف پرسیدیم چرا همان نیمه‌شب خبر توافق اعلام نشد و او توضیح داد: «قرار شد خانم موگرینی موضوع را اعلام کنند که به چه نحو و چه زمانی، توافق اعلام شود». اما برخلاف این قول و قرار، اولین‌بار هیأت روس خبر دستیابی به توافق را درز داد.

تحریم‌های تسلیحاتی

در یکی از جلسات غیرخبری که با تیم مذاکره‌کننده ایرانی داشتیم، محمدجواد ظریف کاملاً به دستیابی به توافق خوش‌بین بود. اما او چند روز دیگر زمان می‌خواست تا برخی موضوعات مثل رفع تحریم تسلیحاتی را که از ابتدا در مذاکرات مطرح نشده بود، حل کند. او می‌گفت اینها مسئله من است نه مسئله مذاکره هسته‌ای. او می‌خواست در راستای رفع همه تحریم‌ها، تکلیف این موضوع هم مشخص شود. اما همه شنیده‌ها حاکی از آن بود که چگونگی رفع تحریم‌های تسلیحاتی تا روزهای آخر موضوع مذاکره و مورد اختلاف بود. تغییر هرکدام از آنها در جریان مذاکره موجب ایجاد تغییر در متون دیگر و ضmann می‌شد که دستیابی به توافق را با تأخیر مواجه می‌کرد. اما دراین‌میان، نشست روحانی با پوتین در حاشیه اجلاس شانگهای موجب شد رفع تحریم تسلیحاتی ممکن شود. تیم مذاکره‌کننده ایرانی می‌دانست فرمول نهایی

دیپلماسی

حاشیه و متن ۱۹ روز مذاکره هسته‌ای

رازهای وین

زینب اسماعیلی

این مذاکره در تاریخ روابط بین‌الملل بود؛ نگارش متن قطع‌نامه در جریان مذاکره با کشوری که شش قطع‌نامه علیه او صادر شده و تدوین متن با مشورت او. در نگارش این متن، معاون وزیر خارجه آمریکا و ایران نقش تنظیم متن را برعهده داشتند. از ابتدا این متن توسط ایران و آمریکا به نگارش درآمده است. البته آمریکا تا روزهای آخر مذاکره اصرار داشت که توافق ابتدا در کنگره تصویب شده و بعد از آن قطع‌نامه شورای امنیت صادر شود، اما آنچه اکنون در نتیجه مذاکره می‌بینیم این است که مرحله صدور قطع‌نامه نسبت به تصویب در کنگره اولویت یافته است. با گذشت از ضرب‌الاجل ۹ جولای، کنگره به تعطیلات رفت و تصویب توافق در کنگره، به حدود ۶۰ روز بعد موکول شد. قطعاً این نکته مورد علاقه طرف اروپایی نبود که توافق، دو ماه بلاکلیف باقی بماند، از همین‌رو آمریکا مجبور به عقب‌نشینی در این مورد شد. اینکه مذاکره‌کنندگان ایرانی می‌گفتند ضرب‌الاجلی ندارند، در این موضوع به‌نفع ایران شد.

فیدیک «بازگشت مانع فرانسوی»

تیتر «بازگشت مانع فرانسوی»

روزنامه «شرق» در هفته اول مذاکرات بین رسانه‌های فرانسوی بازتاب زیادی داشت، هفته‌نامه فرانسوی le point در مطلبی به آن تیتیر و نگاه رسانه‌ها و مردم ایران به نقش فرانسه در مذاکرات پرداخت. در مصاحبه‌ای که خبرنگار آن هفته‌نامه با من داشت به نقش منفی فابیوس در مذاکرات ژنو، مبادلات اقتصادی فرانسه با عربستان و اسرائیل و… پرداختم. انتشار این مطلب در این هفته‌نامه و وب‌سایت آن موجب واکنش فابیوس شد. او در مصاحبه‌ای که عصر آن روز انجام داد از پابیندی بر اصولش گفت و خود را مشتاق دست‌یافتن به توافق نشان داد. به گفته یکی از نزدیکان تیم مذاکره‌کننده ایران، آن‌قدر که لوران فابیوس در بین رسانه‌ها نقش منفی ایفا می‌کند، در داخل اتاق مذاکره این‌گونه نیست، بیش از فرانسه، انگلیس در جریان مذاکره نقش منفی ایفا می‌کند.

مذاکرات بره‌منه

نحوه پرداخت هزینه‌های هتل کوپورگ موضوع جذابی است. اینکه هزینه‌های تیم‌های مذاکراتی را چه کسی پرداخت می‌کند، سؤالی بود که از یکی از اعضای تیم مذاکره‌کننده ایران پرسیدم و او جواب داد: «دولت اتریش پرداخت‌کننده عمده این هزینه‌ها بوده است.

هزینه غذا و محل اقامت رئیس هیأت‌های مذاکره‌کننده و همچنین هزینه اتاق مذاکره با وزارت خارجه اتریش بود. اما اگر حیاتی نیاز به اتاق بیشتری داشت باید هزینه آن را خود پرداخت می‌کرد». محاسبه کنید که از اوایل بهمن ۹۲ تا دور آخر مذاکره، حدود ۲۰ دور مذاکره در وین و در هتل کوپورگ انجام شده و در برخی از دورهای مذاکره اعضای تیم‌ها بین ۱۵ تا ۲۰ روز در هتل مستقر بوده‌اند. «مت وایزر»، خبرنگار روزنامه آمریکایی «بوستون‌گلوب»، در گزارشی از حاشیه‌های مذاکره هسته‌ای نوشته: «تیم مذاکره‌کننده آمریکا در وین در پنج هفته ۴۰۵ کیلو پاستیل پیچی با طعم توت‌فرنگی، ۹ کیلو پنیر رشته‌ای، ۱۳۰۵ کیلو آجیل مخلوط و میوه خشک‌شده و بیش از ۲۰۰ بسته برنجک خورده است. همچنین تعداد بسته‌های قهوه اسپرسو که مصرف کرده‌اند تا حد‌حاست که سه رقمی شده است». می‌توان حدس زد که این مذاکرات چه هزینه‌گزافی برای کشور میزبان داشته است.

تجربه لحظات گرم و صمیمی

در شعبه نیاوران

نیاوران: خیابان دکتر باهنر (نیاوران)
قبل از دوراهی درازشایب
تلفن : ۰۲۷۷۲۴۴۰-۰۲۷۷۲۴۴۰
www.leon1960.com

ادامه از صفحه ۶

یورش به دیوار آتشین

از آنجا من متوجه شدم شهید دوران به بیرون نبریده است. تا آن زمان من فکر می‌کردم چون فرد شناخته‌شده‌ای است، آنها می‌خواهند به‌صورت مقفود او را نگه دارند و بیشتر اذیت کنند.

❧ در استخبارات هم بازجویی شدید؟

در آنجا حالت تنبیهی نگه می‌داشتند؛ یعنی شکنجه روحی بود. در یک اتاق یک متر در دو متر بودم. حالا نمی‌دانم اتاق بغلی‌ام (واقعاً) شکنجه‌گاه بود یا مثلاً نوار می‌گذاشتند که صدای شکنجه زن، بچه، کوچک و بزرگ می‌آمد. یا مثلاً دستانم را می‌بستند و می‌آوردند پایین که صدای گلوله می‌آمد. پیش خودم فکر می‌کردم الان کسی را شکنجه‌اند و بعد نوبت من است. کلاً حالت دلهره داشتم. اتاق‌های بالا که مخصوص زندانی‌ها بود، پر بودند. انکار یک حالت زندان موقت بود و بازداشتی‌های خودشان را که می‌خواستند بازجویی کنند به آنجا می‌آوردند. ۴۰ روز در این‌ان اتاق بودم و پنج روز هم در اتاق‌های بالا که کمی بزرگ‌تر بودند. اواخر این‌قدر تعداد زندانی‌ها زیاد شده بود که در راهروها هم خوابیده بودند. وقتی من را می‌بردند، چشمانم بسته بود ولی حس می‌کردم پایم را روی آدم‌ها می‌گذارم و رد می‌شوم.

❧ در عملیات‌های نیروی زمینی هم برای مشارکت عملیات انجام می‌دادید؟

بله، یک هفته بعد از عملیات رمضان، که بیست و سوم ماه مبارک رمضان شروع شد، شهید دوران و چند نفر از بچه‌های دیگر برای پشتیبانی نیروی زمینی به امیدیه اهواز رفته بودند. ۲۸ تیر یک هواپیمای مخصوص دنبال شهید دوران فرستادند که به همدان بیایند. با آقای خسروشاهی آمدند و من فکر می‌کردم آن‌دو را باهمم در یک هواپیم‌ا قرار دهند. در همان جلسه، رئیس عملیات گفت: «منصور من می‌دانم که تو مأموریت زباد انجام داده‌ای، ولی این مأموریت را کسی غیر از تو نمی‌تواند با دوران انجام دهد». مثل اینکه شهید دوران به او گفته بود که من را با فلانی بگذارند.

❧ قبل از حمله به بغداد هم با شهید دوران عملیات داشته‌اید؟

بله. در یکی از این مأموریت‌ها به بوشهر رفته بودم که از آنجا دو سه مأموریت با شهید دوران انجام دادیم. بعد در همدان در اکثر پروازها با هم بودیم. اولین مأموریت‌هایمان در عملیات فتح‌المبین شروع شد. با هم می‌رفتیم در ارتفاع بالا. من با یا شهید یاسینی پرواز می‌کردم یا با شهید دوران. همیشه هم آنها فرمانده دسته بودند. در ارتفاع بالا می‌رفتیم و هرروز آن منطقه را بمباران می‌کردیم. نزدیک ۱۰ مأموریت با هم رفته بودیم.